

Звіт про виконання у 2016 році обласної цільової соціальної Програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки

Реалізація заходів Програми направлена на покращення стану епідемічної ситуації з туберкульозу, забезпечення загального та рівного доступу населення до високоякісних послуг з профілактики, діагностики та лікування туберкульозу.

Питання боротьби з туберкульозом є одним з пріоритетних напрямів системи охорони здоров'я. На виконання Закону України від 16 жовтня 2012 року №5451-VI «Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012 – 2016 роки», рішенням дев'ятої сесії Чернігівської обласної ради шостого скликання від 8 червня 2012 року затверджена «Обласна цільова соціальна програма протидії захворюванню на туберкульоз на 2012 – 2016 роки». Затверджено 25 районних/міських програм протидії захворюванню на туберкульоз.

З метою раціонального використання ліжкового фонду та дотримання вимог інфекційного контролю, проводиться реструктуризація фтизіатричної служби: в обласному протитуберкульозному диспансері функціонує 4 відділення на 205 ліжок для контрольованого лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз, в протитуберкульозних закладах області виділено 50 ліжок для надання паліативної допомоги хворим на туберкульоз. З 01.05.2016 року в обласному протитуберкульозному диспансері (ОПТД) відділення легеневого туберкульозу (35 хірургічних ліжок) скорочено і створено відділення на 35 ліжок для хворих на легеневий і позалегевий туберкульоз, де проводяться хірургічні втручання (15 хірургічних ліжок, 10 кісткового туберкульозу, 5 ліжок очні та 5 ліжок урологічні). Станом на 01.01.2017 року ліжковий фонд фтизіатричної служби області складає 580 ліжок, що становить 5,6 на 10 тис. населення. В обласному протитуберкульозному диспансері функціонують 2 палати на 8 ліжок для пацієнтів взятих під варту.

Станом на 01.01.2017 року укомплектованість лікарями-фтизіатрами становить - 78,1% та медичними сестрами 92,9% (індикаторний показник - 95%), лікарями-лаборантами та лаборантами з середньою освітою – 92,6% (індикатор - 95%). Відсутні фахівці в Городнянському та Семенівському районах. Забезпеченість лікарями-фтизіатрами становить 0,6 на 10 тис. населення.

Оснащення закладів охорони здоров'я, що надають послуги хворим на туберкульоз, відповідно до таблиця оснащення, становить 68,1%. Санітарно-гігієнічним вимогам відповідають 75% ПТЗ області (3 із 4 закладів).

Електронний реєстр хворих на туберкульоз впроваджений і функціонує у 25 районах та містах області. За підтримки Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією, спеціалісти обласного протитуберкульозного диспансеру пройшли навчання з питань моніторингу і оцінки результатів заходів з протидії захворюванню на туберкульоз. Для

забезпечення надання допомоги на місцях та контролю за дотриманням вимог законодавства у сфері протидії туберкульозу, впроваджена система моніторингових візитів в лікувально-профілактичні заклади районів і міст області. Обласними фахівцями з фтизіатрії здійснено 15 моніторингових візитів до районів та міст області (100% від запланованих).

В області функціонує лабораторна мережа з діагностики туберкульозу, яка включає 29 пунктів мікроскопії мазка мокротиння, 3 лабораторії II рівня в протитуберкульозних закладах та бактеріологічну лабораторію III рівня в обласному протитуберкульозному диспансері.

Для забезпечення діагностики та моніторингу ефективності лікування, проводяться, крім лабораторних, бронхологічні, рентгенівські методи обстеження, а також комп'ютерна томографія. Рентгенологічним обстеженням охоплено 98% хворих на активний туберкульоз, індикатор – 100,0% (підлягало - 866, обстежено - 849). З метою раннього виявлення туберкульозної інфекції у дітей туберкулінодіагностикою охоплено 76,5% (індикатор – 98,0%) дітей віком 4-14 років (підлягало-97805, обстежено-74780). В окремих районах кошти з місцевого бюджету на закупівлю туберкуліну виділяються обмежено.

В області сформована група ризику щодо захворювання та туберкульоз в кількості 102013 осіб, в тому числі медична – 76586 і соціальна – 25427, що становить 11,7% всього дорослого населення. За звітний період флюорографічним обстеженням охоплено 92,4% підлягаючих осіб із груп ризику, в т.ч. медична група – 93,5% та соціальна – 88,0%. Серед декретованих контингентів план флюорографічного населення виконано на 98,7%, серед останніх виявлено 818 хворих.

В області впроваджуються моделі амбулаторного лікування хворих на туберкульоз. Створено 22 кабінети контрольованого лікування (ККЛ) на базі протитуберкульозних кабінетів центральних районних лікарень і 4 в протитуберкульозних закладах.

В лікувальних закладах, які надають допомогу хворим на туберкульоз проводяться заходи по дотриманню вимог інфекційного контролю. Вимогам інфекційного контролю відповідають 80,3% (599 із 746) закладів первинної лікувально-профілактичної допомоги, індикатор – 90,0%. Протитуберкульозні заклади відповідають вимогам інфекційного контролю в 75% закладів, індикатор – 90,0%.

Працівники протитуберкульозних закладів на 100% забезпечені засобами індивідуального захисту органів дихання (респіраторами), відповідно до існуючої потреби та рівня небезпеки робочого місця, а також всі заклади забезпечені УФО–лампами відкритого типу - на 100%, закритого типу - на 81%.

Захворюваність на туберкульоз медичних працівників становить 6,3 на 10 тис. медичних працівників (16 осіб), (індикатор – 2 на 10 тис. мед. працівників).

Спеціалістами обласного протитуберкульозного диспансеру та обласного центру з профілактики та боротьби зі СНІДом розроблений «Спільний план заходів щодо протидії захворюванню на туберкульоз/ВІЛ-

інфекцію/СНІД на 2012 – 2016 роки», яким передбачено своєчасне виявлення, профілактика, діагностика, ведення хворого на ко-інфекцію, моніторинг і оцінка спільних заходів, згідно з міжнародними рекомендаціями.

Протягом звітного періоду обстежено на ВІЛ-інфекцію 817 осіб (82,2% від показаних хворих I-IV категорій, індикаторний показник – 98%).

В 2016 році в області відмічається послаблення темпів зростання рівня захворюваності на туберкульоз: загальна захворюваність знизилась на 3,6% в порівнянні з аналогічним періодом 2015 року (відповідно 83,6 вип. на 100 тис. населення проти 86,7 в 2015 році), показник смертності від туберкульозу знизився на 16,7% (з 12,0 до 10,0 на 100 тис. нас.). За звітний період зменшилась захворюваність на туберкульоз серед неповнолітніх: з 17 випадків в 2015 році до 13 в 2016 році (9,3 вип. на 100 тис. населення проти 12,2 за аналогічний період минулого року). Продовжує зменшуватися питома вага хворих на деструктивний туберкульоз легень з 26,4% в 2015 році до 25,0%, що свідчить про покращення раннього виявлення цієї недуги. Впродовж 2016 року план флюорографічного обстеження населення області на виявлення туберкульозу стаціонарними і пересувними флюорографами виконано на 100,0%, підлягало обстеженню – 474934 особи. При проведенні профілактичних флюорографічних обстежень виявлено 289 хворих на туберкульоз (48,2% всіх випадків вперше діагностованого туберкульозу (ВДТБ)).

З метою покращення ефективності лікування хворих впроваджуються нові моделі амбулаторного лікування, вживаються заходи щодо підвищення прихильності хворих до дотримання режиму лікування, а також проводиться комплекс заходів по попередженню нових випадків та ранньому їх виявленню, ефективному лікуванню.

Протягом року, з метою інформування населення щодо протидії захворюванню на туберкульоз, проведено: виступів по телебаченню – 43, радіо – 12, прес-конференції, прес-брифінги, статті у пресі та інформаційні повідомлення у ЗМІ, Інтернет-виданнях – 62, прочитано лекцій – 2142, проведено бесід – 38417, випущено санбюлетнів – 915, проведено тематичних вечорів – 18, засідання „круглих столів” – 8, конференції – 6.

На виконання заходів обласної цільової програми у 2016 році використано 20771,0 тис. грн., що становить 64,0% від орієнтовного обсягу фінансування.

Обласним протитуберкульозним диспансером отримані протитуберкульозні препарати за кошти державного бюджету та Глобального фонду на суму 10346941,80 грн. В середньому по області витрати на харчування хворих на туберкульоз в протитуберкульозних стаціонарах становлять 24,26 грн. на ліжко-день, в обласному дитячому протитуберкульозному санаторії «Зелений Гай» - 60,0 грн. на ліжко-день.